

Vaja, Vay-kastély

2014. január 16. 21:19

Kuruc emlékek reneszánsz kastélyban

A Felső-Tisza vidék egyik legszebb reneszánsz stílusú várkastélya, az egyik legrégebbi nemesi család a Vay família ősi fészkeben, a nyírségi Vaján található. A szép ősparkban lévő várkastélyban ma a Vay Ádám Múzeum kiállítása eleveníti fel a Rákóczi-szabadságharcot és korát. A várkastély története

A **Vay** család már a XIII. századtól jelentős szerepet játszott Magyarország történelmében, az épület 527 éven állt a család tulajdonában.

Építésének pontos idejét legenda lengi körül; a családi tradíciók szerint ugyanis **Vay Ábrahám** építtette 1418-ban (ekkor kapta meg Vay Ábrahám Zsigmond királytól a címet és a pallosjogot), az épületre vonatkozó első írásos adat 1554-ből maradt fenn. A várkastély legnagyobb része a XVI. század első felében épült fel **reneszánsz** stílusban.

A **Vay** kastély nem tartozott a komolyabb viszontagságokkal küzdő várak közé, különösebb hadászati jelentősége sohasem volt. A magyar történelemben a **Rákóczi-szabadságharc** ideje alatt írta be magát, amikor **II. Rákóczi Ferenc** kétszer is járt itt, felkeresvén a kurucok egyik legendás vezérét, **Vay Ádámot**, először 1703-ban azért, hogy a család támogassa a felkelés ügyét, 1711-ben pedig gróf **Pálffy János** horvát bánnal, a Habsburg fegyveres erők parancsnokával tárgyalt az esetleges fegyverletételről.

1850-ben gróf **Vay Ábrahám** romantikus stílusban építtette át a kastélyt. A közelmúltban igényesen restaurált várkastélyt az eredeti **reneszánsz** stílusban állították helyre. **A várkastély kiállításai**

A kastélyban működő **Vay Ádám Múzeum** a Vay család története mellett, a **Rákóczi-szabadságharc** helyi eseményeit mutatja be. Emellett a XVIII.-XIX. századi főúri intarziás **bútorokat** bemutató gyűjtemény segítségével repülhetünk vissza a kastély fénykorába. Érdekes, hogy a berendezés nagy része eredetileg is a **Vay családé** volt, a II. világháborút a kastély egyik termébe zárva vészelték át sértetlenül.

A kastély fontos művészettörténeti értéke a második emeleti nagytermi **mennyezetfreskó**, melyet Lohr Ferenc készített 1896-ban. A Honfoglalás ezredik évfordulóján ezzel kívánt tisztelni a Vay-család előtt. A freskó a nikápolyi csatát (1396) örökíti meg. A hagyomány szerint **Vay Titusz** (Tihamér) ekkor segítette hozzá **Luxemburgi Zsigmond** királyt (középen látható) a csatából történő megmeneküléshez.

A földszinti kiállítótermekben rendszeresen rendeznek kortárs képzőművészeti kiállításokat is.

A vár előtti udvaron, ill. a kastélyt övező csodálatos, ősfás, természetvédelmi területként védett parkban egy **szoborparkot** csodálhatunk meg, a jeles kuruc személyiségek mellszobraival. Érdekes az óriási **platánfát** is megcsodálni a kastélyparkban, közel van az épülethez, és lehetetlen nem észrevenni.

A kastélyban működik hazánk egyetlen **tárogatós** együttese, a Rákóczi Tárogató Egyesület, amely évente szervezi az országos találkozót a szerencsi várban, az ötévente rendezésre kerülő Tárogató Világtalálkozó 2010-ben itt a vajai kastélyban volt. **Gyakorlati tudnivalók**

Cím:

Vaja, Damjanich u. 75. **Nyitva tartás:**

Április 1-től október 31-ig, kedd-vasárnap: 10.00-18.00.

November 1-től március 31-ig, hétfő-péntek: 8.00-16.00. **Belépődíjak:**

Felnőtt: 700 Ft

Diák/nyugdíjas: 350 Ft **Telefonszám:**

(44) 385 297

<http://www.vajavar.hu>

<http://kirandulastippek.hu/news/article/vaja-vay-kastely>